

Sfântul Irineu, Episcopul de Lugdunum

“Sfințenia creștină este un lucru mare și greu dar ea nu este peste putința creștinului și dovada aceasta este dintru început făcută; cei dintâi creștini se numeau *Sfinți* (Faptele apostolilor 9,15) și trăiau ca sfinții. Și sfântă a fost în mare parte viața creștinilor timp de secole încât se mirau păgânii de virtuțile lor, deși îi urau.”¹

După o săptămână de la praznicul Adormirii Maicii Domnului sau sărbătoarea Sântămăria Mare cum o mai numesc credincioșii noștri, Biserica îndeamnă spre cinstire la 23 august pe episcopul Irineu, persoană ce a marcat perioada post-apostolică prin interesul său pentru susținerea creștinismului.

S-a născut în Asia Mică în provincia Smirna unde a avut șansa de a-l asculta –fiind încă copil² - pe Sfântul Policarp (+155). Tertulian afirma că acesta din urmă a fost rânduit episcop chiar de Ioan evanghelistul³ ceea ce dă și mai mult credit celor spuse de Irineu ca urmaș fidel al martirului din Smirna. Data exactă a nașterii nu se cunoaște dar se presupune a fi anul 140. Îmbogățindu-se din copilărie cu discursurile sfântului Policarp și atras fiind de frumusețea idealurilor creștine, sfântul Irineu devine preot în Lugdunum în timpul lui Marcu Aureliu(161-180), pentru ca, după moartea episcopului Potin să ia asupra-și sarcina acestuia. Misiunea lui devine mult mai dificilă dar nu încetează să lupte pentru întărirea creștinismului mai ales prin puterea cuvântului scris. În acest sens trebuie menționate singurele sale două lucrări păstrate: *Adversus haereses* și *...ad Marcianum*. Cea dintâi este un document foarte important prin valoarea informațiilor doctrinare și istorice. Chiar dacă textul original s-a pierdut, fragmentele rămase ne dau indicii despre Clement Romanul, Ignatie al Antiohiei, Policarp, Iustin Martirul, părinți și scriitori bisericești din epoca respectivă. Mai mult, după cum însuși titlul o arată, opera constituie un adevărat îndemn la înlăturarea ereziilor și a persoanelor care le propovăduiesc. Autorul menționează gnosticismul și nu uită erorile făcute de Valentinus sau Simon Magul.⁴ Pentru a-și susține demersul, Sfântul Irineu prezintă învățătura despre Dumnezeu cel Întreit în Persoane, despre firea divină și umană ce se unesc în Persoana Fiului Iisus Hristos în chip neamestecat, neschimbat, neîmpărțit, nedespărțit. Nu ignoră nici

---

¹ Prof. Teodor M. Popescu – Meditații teologice – Ed. Sfintei Arhiepiscopii a Bucureștilor, 1997, p.124.

² Preot Cicerone Iordăchescu –Istoria vechii literaturi creștine- Iași, 1934, p.135.

³ Ibidem, p. 54.

⁴ Preot Cicerone Iordăchescu –Istoria vechii literaturi creștine- Iași, 1934, p.137.

problemele teologiei practice, vorbind pentru prima dată până atunci de botezul copiilor. Celelalte rânduri păstrate sub titlul de *Ad Marcianum...* - pentru un anume Marcian - sunt îndreptate de fapt către toți creștinii și întăresc ideea că predica apostolilor este izvorul și norma credinței.

Prin tot ceea ce a scris, episcopul n-a făcut altceva decât să dezvolte doctrina creștină prezentată ca un ecou al adevăratei tradiții bisericești. El se numără printre cei care au contribuit la formularea învățaturii de credință ortodoxă definitivată abia după perioada sinoadelor ecumenice.

Activitatea curajos elaborată într-o perioadă care excludea creștinismul a supus viața episcopului de Lyon la nenumărate riscuri, ceea ce îndreptățește Biserica să-l treacă în rândul sfinților. Cât despre sfârșitul său pământesc...!?. Sfântul Ieronim⁵ îl așează printre martiri deși nu este sigur acest lucru. *Viețile sfinților*⁶ prezintă informația conform căreia ar fi primit moartea “săvârșindu-se de sabie”. *Calendarele Poporului român*⁷ afirmă că sfântul “se cinstește de învățătorii bisericești pentru cărțile lui cele insuflate de Dumnezeu”. Luând în calcul faptul că viața sa s-a intersectat cu domniile unor împărați fără de milă față de creștini- Comod până în 192 și Septimiu Sever până în 211- putem totuși presupune existența unui martiriu⁸ legat de Sfântul Irineu de Lugdunum pe la anul 201, 202 perioadă în care se dezvoltă o amplă campanie de persecuție începută încă din 197 în Africa, Alexandria, Egipt, etc.

Rândurile de față pot fi pentru unii cititori mai mult sau mai puțin importante iar felul în care a murit episcopul poate nici nu contează. Ceea ce sfântul a câștigat pentru viitor prin răbdare, putere, voință, nădejde, dragoste, curaj, sacrificiu și dăruire pentru aproapele, aceasta ar trebui să mobilizeze lumea de astăzi în drumul ei spre idealul creștin: unirea cu Dumnezeu Tatăl prin Fiul, împlinită în Biserică prin Duhul Sfânt ca veșnică legătură de iubire și sfințenie divină. Într-adevăr, sfințenia este un lucru mare și greu dar nu peste putința creștinului. Modele-în cazul de față Sfântul Irineu- pot mereu apărea dacă este educată voința. De aceea Sfânta Biserică ni le oferă spre cunoaștere: pentru a le urma în cele bune, în speranța împlinirii slavei lui Dumnezeu și a oamenilor.

Revista *Credința Ortodoxă*, a Ep. Romanului – Nr. 8, Aug. 2002, p.5.

---

⁵ Ibidem, p. 135.

⁶ *Viețile Sfinților...*, Ed. Biserica Ortodoxă Alexandria, 2002, p. 492

⁷ Antoaneta Olteanu –*Calendarele poporului român* –Ed. Paideia 2001, p.377.

⁸ *Istoria bisericească universală*, vol. 1, Ed. Institutului biblic și de misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987, p.121.